

פניני הפרשה

• יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים •

© נייד: 052-7654216 © כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. © דוא"ל: 7654216@gmail.com

נבואה בלי בלי

בלעם הרשע קיבל מן השמים מעלות גדולות וכוחות על טבעיים עד כדי כך שהקב"ה השרה שכינתו עליו, ונאמר עליו "יודע דעת עליון". ואמרו חז"ל לא קם בישראל כמשה, אבל באומות העולם קם, והוא בלעם. לבלעם היתה מדרגה של משה רבנו, אדון הנביאים, ויש להתבונן איך זכה גוי רשע כזה לכל המעלות הנשגבות הללו, הרי לכל מעלה שאדם זוכה צריך קנין והכנה? ויותר יש להבין, הרי בלעם היה בעל מדות מושחתות, אוהב ממון וכבוד ומוכן לאבד עם שלם עבור בצע כסף, הכיצד נתנו לאדם כזה כח לקלל, הרי הוא האדם הכי גרוע בתחומו, את כל הכחות ההרסניים שיש בעולם הוא מגייס לצרכיו ותאוותיו האישיות, והרי הוא פרץ גדרו של עולם שבתחלה היו גדורים בעריות והוא נתן להם עצה להפקיר עצמם לזנות?

רש"י כבר עמד על כך: ואם תאמר מפני מה השרה הקב"ה שכינתו על גוי רשע? כדי שלא יהיה פתחון פה לאומות לומר, אילו היו לנו נביאים חזרנו למוטב. העמיד להם נביאים והם פרצו גדרו של עולם. ועדיין הדבר פלא, אם הוא זכה למדרגה כה גבוהה ברוחניות, איך נפל לשיא השפלות והתנהג בצורה הכי לא מוסרית, הרי אפילו מי שזוכה ללמוד תורה בלי להגיע לנבואה, בכל זאת זוכה לכמה וכמה מעלות כמובא במסכת אבות פ"ו?

מבאר הגאון רבי **חיים יצחק חייקין** זצ"ל (הובא בספר "משולחן גבוה") על פי המבואר בספר "נפש החיים" שמה שאמרו חז"ל יראת ה' היא אוצרו, הכוונה: לפי גודל האוצר שהאדם מכין לעצמו, כך נשמרים בתוכו תבואות התורה ומעלותיה. ואם בתורה כך, כל שכן במעלות הנבואה שצריך כלי גדול כדי לשמור ולאגור את כל המעלות הרוחניות שיש בנבואה. אבל כשהכלי שבור או שאין כלי בכלל, גם אם האדם יקבל נבואה, בקל יכול לאבד הכל. לכן גם כשנתנו לבלעם מן השמים כוחות והשגות כמשה רבנו, הוא לא הצליח להכיל אותם, כי משה הכין כלים לנבואה על ידי קדושה וענוה, ואילו בלעם שלא היה לו שמץ מזה, כל נבואה וכל מעלה לא נתפסה בו והתנהג כבהמה בצורה השפלה ביותר.

*

מסופר על הגאון רבי **יהודה צדקה** זצ"ל שהיה מקורב לבעל "כף החיים", וזכה לראותו כותב את ספרו הגדול בעליית הגג שבבית הכנסת "שושנים לדוד" בירושלים. וכן זכה לדבר עמו בדברי תורה, אבל מה שהתפעל ממנו במיוחד בגדלותו הנוראה שכאשר היה מברך כל ברכה, היה מכון מלה במלה בכוונה כמברך את המלך. וכיון שיראת ה' היתה אוצרו, זכה שכל דבריו הנכתבים והנאמרים הם יסודות ההלכה לדורות.

מיעוט שחוק

בחור ישיבה אחד התעקש לא ללבוש חליפה וכובע, בטענה שלא מצא לכך שום מקור. הביאוהו קדם מרן רה"י רבנו מאיר מאזוז זצ"ל. אמר לו מרן בהלצה: "מבקש אתה מקור? הא לך מקרא בישעיה (מ' ל"א): "וקווי ה' יחליפו כח", ר"ת כובע חליפה, גם **יחליפו** מלשון **חליפה**". כשראה שלא נחה דעתו של הבחור, אמר לו: "הא לך פסוק חריף יותר: "אשר אין **חליפות** למו, ולא יראו אלוקים" (תהלים נ"ה כ')... (וראה ב"אסף המזכיר" ערך חליפה).

עצה טובה

מי שמהדר לעשות לחם משנה על שתיים עשרה ככרות כדעת האר"י ז"ל, ואין לו מספיק ככרות, יכול לצרף עוגיות או קרקרים שלמים הנחשבים לככר (כמו שפסק בחזון עובדיה שבת ח"ב עמ' קפ"ה).

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"המיתה היא דבר הכרחי, ואין שום אדם שיכול להימלט ממנה, כי כבר גזרה חכמתו יתברך על אבינו אדם הראשון כשאכל מעץ הדעת 'כי עפר אתה ואל עפר תשוב'."

("מגיד חדשות" ח"י עמ' ת"ח)

ויקה רומח בידו (כ"ה ז') - ר"ת רבנו, רמז בזה למ"ש בפדר"א פמ"ז דחטף הרומח ממשה רבו ע"ש. (הרה"ג ר' רחביה חדוק שליט"א).

נקודת חן • עובדיה חן

לבבו נאמן לפניך

טהורה, ומנה גדושה של חכמת חיים. מתק לשונו משתקף במלוא זכותו, ומחשבותיו רהוטות וסדורות דבר דבור על אופניו. שיחת חולין שלו, אינה צריכה תלמוד אלא **היא גופא תלמוד** (עיין סוכה דף כ"א ע"ב).

חוט השני העובר בכל הספר, הוא החיבור הרגשי שלו למקראי הקודש אליהם היה קשור בנימי נפשו ומהם שאב תקוה ונוחם. מדהים לראות איך לכל מאורע הוא פוסק את פסוקו, מוצא לו הקשר תורני קולע, ומפטיר בגימטריא מבריקה. בין השיטין, ניתן לעמוד על דעתו וללמוד הוראות שלעיתים מקורן נחצב מן 'החלק החמישי' שבטור, שגם בו היה בקי על בוריו. הספר מספק איפוא הצצה נועזת אל חרכי נפשו ועולמו החבוי הנפרשים לראשונה עלי גליון, עד שהקורא חש כאילו נכנס באחת אל תוך ההיכל הפנימי, זה שאין פנימי ממנו, בעולמו של הרב זצ"ל.

סיפורו המפעים, נעבין יאוש לתקוה, בין חולי לרפואה, בין משבר לתקומה, וחוזר חלילה, כשהתקוה תמיד נאחזת בפסוקים ובאמרות חז"ל מתוך בטחון ואמונה שלימה בבורא ואופטימיות עמוקה ופנימית.

גם בזמנים הקשים ביותר, אי אפשר לפספס את ההומור הדק השזור בכתובה. תמיד הוא מתייחס לחיים בזווית מחויכת ואופטימית, כשהוא מגייס לעזרתו פסוקים וגימטריאות. בסוג של "הומור שחור" הוא לועג למצוקותיו וישחק להם, בבחינת "כי בשמחה תצאו" מן הצרות (אגב, כך הוא גם הסתלק לבית עולמו - מחייך ופניו מאירות).

מכל שורה שנכתבה בספר, עולה ההרגשה כי מדובר בדמות נדירה הקשורה בכל הוייתה לדורות קדמונים מזמן "תור הזהב" שבספרד ומעלה, בבחינת מ"ש חז"ל (עירובין דף י"ג ע"ב): "גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שאין בדורו של רבי מאיר כמותו".

הספר מכיל 460 עמודים רצופים בגילויים מעוררי השתאות, וכולל מסמכים נדירים תמונות נדירות ותכתובות עם גדולי ישראל שמעולם לא ראו אור.

על מדף הספרים חסרים ספרי אוטוביוגרפיה של גדולי ישראל, שבהם הרבנים עצמם פורשים את דברי ימיהם בגוף ראשון, מנקודת מבטם האישית, כאשר לקוראים ניתנת הזדמנות לקבל הצצה נדירה לחייו האישיים של גדול בישראל. ואם תימצא, אין לך "שימוש תלמידי חכמים" גדול מזה.

כאיש כתיבה מובהק, גם מרן ראש הישיבה גאון ישראל **רבנו מאיר מאזוז** זצ"ל, רגיל היה לחרוט עלי כתב חוויות משמעותיות מימי חייו. העט שהיה אצלו קודש לה' ולתורתו, לאלפי חידושים ותשובות הלכתיות רהוטות, מרפה היה לרגעים קלים, ומותיר אחריו משנת חיים שלימוד בפני עצמה היא צריכה.

בימים אלו יוצא לאור הספר "לב נאמן" שנערך מיומניו, ומתגלה כחיבור אוטוביוגרפי מרתק בנוי לתלפיות עם סיפור חיים סוער ויוצא דופן. בפני הקורא נפתח אשנב למסכת חיים מופלאה הנפרשת על פני עשרות שנים וחוצה ימים וארצות - מעיר הבירה תוניסיה עד לבני ברק, מראשות ישיבת חב"ד עד לכסא רחמים. יש בו בחיבור זה תיאור ימי ילדותו המלבבים בצל אביו הגדול, הרבנים מהדורות הקודמים מהם שאב השראה בבחרותו, כהונתו בראשות ישיבת חב"ד בתונס, הרצח המחריד של אביו, עלייתו לארץ, הקמת הישיבה, מאבקו העיקש בארץ החיים, ועוד ועוד.

הכל מתועד כאן בחן - מתיאור עמידתו לראשונה על רגליו בגיל שנים עשר חודש, כתיבת החידוש הראשון, חלומותיו הטמירים, סודותיו הכמוסים, לבטיו וחיבוטי נפשו, סדר יומו, הרגלי הלימוד והכתיבה היחודיים שלו, מפגשיו עם גדולי ישראל, ועד לנסיעותיו מעבר לים.

מבעד לתיאוריו של הגאון זצ"ל, מתבררת זווית המבט שלו על אירועים הרי גורל בתולדות העשייה הציבורית שלו. כל אירוע - ממלחמת ששת הימים, עבור במלחמת המפרץ עד לנפילת מגדלי התאומים - מקבל ביומניו פרשנות תורנית מיוחדת ומקורית.

כתיבת פרקי חייו רצופה בפניני תורה ורמזים קולעים, לצד תחושות אישיות, השקפה נכונה, יראת שמים

עשרת הדברות - לקורא בתורה

הקול יישמע חזק יותר. (החזן ר' משה חבושה הי"ו).

7. דרמה - שמור על קצב נכון בקריאה. דמיין כאילו אתה מספר לקהל סיפור. לפני פסוק דרמטי, עצור לשניה ואחר כך תמשיך. בקטעים של סיפור, 'תמשוך' יותר, ובעיקר נסה בשעת הקריאה להתחבר למה שאתה קורא ולהבין (למרות שהדבר קשה, כי אתה כמובן צריך להתרכז בטעמים). אם תבין ותתרגש מהדברים, לבטח הדבר ישפיע גם על השומעים.

8. טעות לעולם חוזרת - תיקנו אותך ואתה בטוח שקראת נכון, חזור שוב ואל תתעקש להמשיך.

9. ניהול סיכונים - אם אתה מסופק תוך כדי קריאה בין אתנח לסוף פסוק, עדיף לעשות אתנח, שכך הטעות פחות בולטת.

10. נקנית בסימונים - מלים 'מועדות' שבכל שנה אתה חוזר וטועה בהם, כדאי שתסמן מתחתם קו לתזכורת ב"תיקון קוראים" האישי שלך.

1. הבנה - התמצאות בהבנה הפשוטית של הפסוקים, תקל על ההכנה. (הרה"ג ר' יהודע בוטה שליט"א).

2. אחרי הפעולות - כדי לזכור את הטעמים בעלי הנגינה הארוכה, בהכנת הפרשה סמן אותם לעצמך בתנועת יד מתאימה. (הרב יוסף כהן שליט"א).

3. שנים כאחד - אפשר להכין את הפרשה תוך כדי קריאת שנים מקרא ואחד תרגום. לצורך כך יצא לאור מהדורא מיוחדת של תיקון קוראים "איש מצליח" כשבצד התיקון מופיע התרגום.

4. איות - נתקלת במלה מסובכת שקשה לאיית אותה, חלק אותה בעל פה לשתי מלים, וכך יקל עליך לקרוא אותה בצורה מדויקת.

5. בין הפרקים - בין עולה לעולה, נסה להספיק להכין לפחות את המקומות שבהם יש טעמים בעלי נגינה ארוכה (רצוי מתוך תיקון קוראים הדומה לס"ת ולא מתוך חומש).

6. שמור מרחק - אם קולך חלש, עמוד במרחק מה מספר התורה, ולא בצמוד עליו, וכך

הוא - היה אומר + ביאור אמדות והנהגות חז"ל על ידי הכרת אישיותם ואורח חייהם

שמואל - רופא

סיפר המגיד מישרים הרה"ג רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: "הייתי פעם במסיבה עם דוקטור משה רוטשילד הי"ו, מייסד בית הרפואה 'מעייני הישועה'. נשאתי דברים, והזכרתי את מאמר שמואל: "נהירין לי שבילי דשמיא כשבילי דנהרדעא" (ברכות נ"ח ע"ב). ותמהתי: אני אינני יכול לומר שנהירים לי שבילי רקיע כשבילי בני ברק. עשרות שנים אני מתגורר בה, אך איני מכיר את רחובותיה! מהיכן הכיר שמואל את סמטאות עירו נהרדעא? לכאורה, לא היה עליו להכיר אלא את הדרך מביתו לבית המדרש!

"ושתי תשובות בדבר. הראשונה: שהיה ראש ישיבה, וממילא הוצרך לדפוק על פתחי נדיבים, והכיר כל הכתובות. והשניה, שהיה דיין מומחה לדיני ממונות, וממילא הכיר כל הבניות החריגות בעיר. התערב דוקטור רוטשילד ואמר: לדעתי הסיבה מפני ששמואל היה רופא (ב"מ פ"ה ע"ב), ורופא חייב להכיר את כל רחובות וסמטאות העיר, שלא יתמהמה כשיקראוהו באופן בהול!...

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה

מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז זצוק"ל

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ד שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: האם בימי בין המצרים ניתן לקחת את ילדי הת"ת לבריכה או לשייט בקייאקים ומסלולי הליכה?
תשובה: בזהירות רבה ורק לפני ר"ח מנחם אב, ובלבד שלא תשכחו תיקון חצות (אפשר לפרוס משהו באמצע הטיול ולעשות).

שאלה: האם מותר לערוך שבע ברכות בליל י"ז בתמוז?
תשובה: אפשר לכל הדעות.

שאלה: האם מותר בימי בין המצרים לחדש בגד שלא מברכים עליו שהחיינו (כגון חולצה שאינו שמח בה כל כך)?
תשובה: מותר. ועדיף בשבתות.

שאלה: האם מותר בימי בין המצרים לחדש משקפים?
תשובה: מותר אם אין לו משקפיים אחרים.

שאלה: האם מותר לתחנת רדיו חרדית כאן בניו יורק להשמיע מוזיקה בימי בין המצרים, כשהמציאות ידועה שאם לא תהיה מוזיקה, הרבה מהשומעים יעברו לשמוע תחנת רדיו של גוים?
תשובה: אפשר להשמיע מוזיקה אבל לא רועשת. עדיף עצובה או רצינית. וכמו שהתירו למכור בשר בשבוע שחל בו שלא יכשלו בנבלות וטרפות ח"ו, כן הדבר הזה.

שאלה: בעלי הברית האם פטורים מתקון חצות של ימי בין המצרים ביום השמחה?
תשובה: אם הברית מתקיימת אחר חצות, נראה שיכולים לומר תקון חצות גם בלילה וגם ביום (עיין יביע אומר ח"ג סימן י"ב אות ה'). אבל אין זה חיוב רק רשות.

שאלה: מה דין שמיעת שירים בימי בין המצרים, והאם דינם כדין ימי ספירת העומר?
תשובה: אין לשמוע שירים בבין המצרים, וחמור יותר מימי הספירה, רק בערב שבת אחר חצות התרנו לשמוע שירי קבלת שבת וכדומה, שכבר התנוצצה קדושת שבת, שמטעם זה אין אומרים אז תיקון חצות. ועוד כדי לקבל את השבת בשמחה ובטוב לבב, והראוני במלואים בסוף שו"ת יחווה דעת ח"א שנהגו בפראג לנגן בכלי שיר לקבלת שבת ובכניסת יו"ט כדי לשמח הלבבות להכנס לשבת ויו"ט בשמחה ובטוב לבב. ע"ש. ורמז לדבר ובוא עם "המלך" אל המשתה שמח (אסתר ה' י"ד), וכמ"ש הרמב"ם (בפ"ל מה' שבת ה"ב) בואו ונצא לקראת שבת המלך (והוא ע"פ גירסת הרי"ף פט"ז דשבת). ע"ש. אבל במוצ"ש אין להקל כי אז נחרב ביהמ"ק כדאיתא בתענית (דף כ"ט סע"א). וע"ע לעיל (סי' תפ"ד).

נר ה' נשמת אדם

לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ אפרים בן מימיה פנינה ז"ל
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רחל בת מו"ל ע"ה
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com